

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas>Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą? Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Nyderlandai

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdyto teisė: bendra informacija

Teismo procesas užbaigiamas teismui priimant sprendimą. Šiame sprendime šalis (skolininkas) gali būti įpareigotas įvykdyti prievolę kitai šaliai (kreditoriui). Jei skolininkas to nepadarė savanoriškai, kreditorius gali priversti įvykdyti teismo sprendimą, imdamasis priemonių pagal vykdymo teisę. Ši teisės sritis apima teismo sprendimo vykdymą, kai tai nurodo teismas. Šiuo tikslu teisės aktuose įtvirtintos taisyklės dėl prievartos priemonių ir jų taikymo tvarkos. Teismo antstoliai (nyd. k. *gerechtsdeurwaarders*), dar vadinami tiesiog antstoliais (nyd. *deurwaarders*), yra įgalioti vykdyti teismo sprendimus ir jiems tai paveda daryti kreditoriai, norintys atgauti tai, kas jiems priklauso.

Norint imtis vykdymo teisėje numatytų prievartos priemonių turi būti įvykdytos dvi sąlygos: asmuo turi turėti vykdomąjį dokumentą (nyd. k. *executoriale titel*), pavyzdžiui, vykdytiną teismo sprendimą, ir šis vykdomasis dokumentas turi būti iš anksto įteiktas šaliai, prieš kurią bus imtasi vykdymo veiksmų.

Pagrindinės vykdymo procese dalyvaujančios šalys yra vykdytojas (vykdymo prašanti šalis, kreditorius), skolininkas (šalis, kurios atžvilgiu imamasi vykdymo veiksmų) ir antstolis (valstybės pareigūnas, atsakingas už konkrečių vykdymo veiksmų taikymą vykdytojo prašymu).

Prievartos priemonės

Pagrindinė prievartos priemonė yra vykdomasis areštas (nyd. k. *executoriaal beslag*). Jis išsamiau aptartas 2.1 skirsnyje.

Kitos prievartos priemonės:

laipsniškai didinama bauda (nyd. k. *dwangsom*);

įkalinimas, jei nevykdomas teismo nurodymas (nyd. k. *gijzeling*).

Laipsniškai didinama bauda – tai teismo sprendimu nustatyta pinigų suma, kurią asmuo turi sumokėti, jei neįvykdo pagrindinės vykdytinos prievolės. Ši priemonė daugiausia taikoma procesuose dėl laikinųjų apsaugos priemonių kaip būdas daryti spaudimą. Laipsniškai didinama bauda gali būti susieta tik su pagrindine prievole, nesusijusia su pinigų sumos sumokėjimu.

Įkalinimas už teismo nurodymą nevykdymą yra prievartos priemonė, kuria siekiama priversti šalį įvykdyti konkrečią prievolę. Šią priemonę teismai skiria retai, o jei skiria, tai ji retai iš tikrųjų įgyvendinama. Ją gali taikyti tik teismas. Teismas gali leisti taikyti šią priemonę siekiant įvykdyti teismo sprendimus kreditoriaus prašymu, jei jie susiję su nutartimi, kuri nėra susijusi su pinigų sumos sumokėjimu. Įkalinimas taip pat gali būti pritaikytas, pavyzdžiui, jei priimamas teismo sprendimas ar autentiškas aktas, pagal kurį nustatomas išlaikymo mokėjimas pagal Civilinio kodekso 1 knygą ((nyd. k. *Burgerlijk Wetboek*), pavyzdžiui, vaiko išlaikymas (Civilinio proceso kodekso (nyd. k. *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 585 straipsnis).

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Procedūra aprašyta toliau.

Vykdytinis dokumentas

Nyderlandų teismų priimti sprendimai (sprendimai ir nutartys), autentiški aktai (notariniai aktai) ir kai kurie kiti dokumentai laikomi vykdytiniais dokumentais.

Kiti dokumentai, teisės aktuose nurodyti kaip vykdytini, yra:

Prokuratūros departamento (nyd. k. *Openbaar Ministerie*) išduoti vykdomieji raštai,

mokesčių institucijų išduoti vykdomieji raštai,

arbitražo sprendimai su vykdymo leidimu ir

oficialiai patvirtintos taikos sutartys.

Teismo kancleris įteikia byloje dalyvavusiam ieškovui ir atsakovui teismo sprendimo kopiją. Tai yra galutinis teismo sprendimas, kuriame pateikiamas teismo nurodymas, o šalis, įgaliota vykdyti teismo sprendimą, gauna vykdytinos formos kopiją. Šalims nemokamai įteikiama teismo sprendimo antstolio kopija (nyd. k. *grosse*). Tai autentiška teismo sprendimo kopija. Tai yra vykdytinos formos teismo sprendimas. Vykdyto veiksmai gali būti atliekami tik jei yra išduota ši antstolio kopija. Taip pat gali būti išduodama antstolio kopija arba notarinio akto pirmoji patvirtinta kopija. Gavęs šį dokumentą, antstolis įgaliojamas imtis vykdymo veiksmų.

Prieš imdamasis vykdymo, antstolis įteikia dokumentą (antstolio kopiją / pirmąją patvirtintą kopiją) šaliai, prieš kurią bus imtasi veiksmų. Įteikimo tikslas – kad kita šalis sužinotų apie teismo sprendimą ir pranešti jai, kad kreditorius reikalauja jį įvykdyti.

Informacija apie vykdytinų dokumentų iš kitų ES valstybių narių įteikimą pateikiama ES įteikimo reglamente: 2000 m. gegužės 29 d.

[Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 1348/2000](#) dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse.

Teismo antstoliai

Vaidmuo vykdymo srityje

Antstolis yra pagrindinė šalis, dalyvaujanti vykdamas teismo sprendimus, ir visada veikia pagal vykdymo prašančios šalies nurodymus. Šie nurodymai duodami perduodant antstolio kopiją (autentišką teismo sprendimo kopiją) antstoliui. Apskritai antstoliui nereikalingas joks atskiras leidimas.

Veiksmai, kuriuos antstolis gali atlikti vykdyto metu, yra:

vykdytino dokumento įteikimas šaliai, prieš kurią imtasi vykdymo veiksmų;

reikalavimas įvykdyti prievolę, pvz., sumokėti pinigų sumą;

mokėjimo gavimas, jei skolininkas neįvykdo mokėjimo prievolės;

turto areštas;

prireikus – policijos pagalbos pasitelkimas (pavyzdžiui, areštuojant turą).

Antstolio mokesčiai

Oficialiems antstolio atliktoms veiksmams taikomi fiksuoti mokesčiai, kuriuos gali tekti apmokėti skolininkui. Kreditorius fiksuotų mokesčių netaiko, t. y. dėl jų reikia tartis su antstoliu. Mokesčiai, kuriuos antstolis taiko skolininkui, nustatyti 2001 m. liepos 4 d. Dekrete, kuriuo nustatomos išsamios taisyklės dėl oficialių antstolių veiksmų ir mokesčių (dar vadinamas [Antstolių mokesčių dekretu](#) (nyd. k. *Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). Daugiau

informacijos apie oficialiems veiksams taikomus mokesčius, galiojančius nuo 2019 m., (nyd. k. *Tarieven ambtshandelingen m.i.v. 2019*) galima rasti [Karališkosios teismo pareigūnų profesinės organizacijos](#) (*Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*) interneto svetainėje.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Kad vykdymas būtų tęsiamas, turi būti įvykdytos dvi bendros sąlygos:

būtina turėti vykdytiną dokumentą;

prieš pradėdamas vykdyti šis dokumentas turi būti įteiktas šaliai, prieš kurią imamasi vykdymo veiksmų.

Kaip minėta, vykdomasis areštas yra pagrindinė taikoma prievartos priemonė.

Galima imtis ir kitų priemonių, kol dar neišduotas vykdytinas dokumentas. Jas galima prašyti taikyti prieš priimančią teismo sprendimą, taip pat kol byla nagrinėjama ir net prieš prasidedant procesui. Tai yra apsaugos priemonės (nyd. k. *conservatoire maatregelen*), jomis suteikiama laikina apsauga. Apsaugos priemonės yra areštas iki teismo sprendimo priėmimo (nyd. k. *conservatoir beslag*), užplombavimas (nyd. k. *verzegeling*) ir turto aprašymas (nyd. k. *boedelbeschrijving*). Šioje dalyje kalbama apie vykdomąjį areštą.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdomo priemonių dalykas ir pobūdis gali skirtis. Galima išskirti priemones, kuriomis siekiama, kad būtų sumokėta pinigų suma, perduotas turtas, atliktas veiksmas ar susilaikyta nuo veiksmų. Dažniausiai taikoma priemonė yra areštas siekiant išieškoti pinigus (nyd. k. *verhaalsbeslag*).

Jei skolininko prievolė nesusijusi su veiksmo atlikimu, gali tekti atlikti „faktinį veiksma“ (nyd. k. *feitelijke handeling*), kuris sukelia teisinius padarinius, nepaisant to, ar juos buvo ketinama sukelti arba juridinį veiksma (nyd. k. *rechtshandeling*), kai buvo ketinama sukelti teisinius padarinius. Jei faktinis veiksmas nėra susietas su asmeniu, kreditorius gali prašyti teismo leisti atkurti padėtį, kuri būtų buvusi, jei prievolė būtų įvykdyta. Jei skolininko prievolė susijusi su juridinio veiksmo atlikimu, pavyzdžiui, pasiūlymo priėmimu, veiksma galima pakeisti teismo sprendimu. Teismas taip pat gali įpareigoti skolininką susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdomasis areštas gali būti taikomas:

kilnojamajam turtui, kuris neregistruojamas. Registruotinas turtas yra: nekilnojamasis turtas, laivai ir orlaiviai;

teisėms į pareikštinius vertybinius popierius, teisei užsisakyti vardinius vertybinius popierius, teisėms į vardines akcijas ir kitus vardinius vertybinius popierius; trečiajam asmeniui, kuris turi skolininko turto (nyd. k. *executoriaal derdenbeslag*);

nekilnojamajam turtui;

laivams;

orlaiviams.

Paprastai vykdytojas gali laisvai pasirinkti turtą, kurį nori areštuoti.

Iš esmės areštas gali būti taikomas visam skolininko turtui. Tačiau tam tikras turtas negali būti areštuotas, pavyzdžiui, pagrindiniai būtini daiktai, tokie kaip drabužiai, maistas, darbo įrankiai, specializuota literatūra ir daiktai, naudojami švietimo, meno ir mokslo tikslais. Areštas netaikomas darbo užmokesčio daliai, išlaikymui ar kitoms išmokoms. Tokiais atvejais nustatytas saugomas pajamų dydis, siekiant užtikrinti, kad skolininkas turėtų pakankamai pajamų, kurios jam leistų apsirūpinti pagrindiniais būtinais daiktais.

Be to, negalima areštuoti turto, kuris yra skirtas viešosioms paslaugoms teikti. Vykdytojas gali vienu metu areštuoti įvairų turtą.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Neregistruotino kilnojamojo turto arešto teisiniai padariniai

Vienas iš arešto padarinių yra tas, kad visi veiksmai, kuriuos skolininkas atlieka po arešto, negali pakenkti areštą taikančios šalies teisėms. Jei, pavyzdžiui, skolininkas parduotų turtą, pirkėjas iš esmės negalėtų teigti kreditoriui, kad jis dabar yra šio turto savininkas. Kitas padarinys yra tas, kad areštas taikomas ir visoms iš turto gaunamoms pajamoms.

Akcijų, vertybinių popierių ir kito turto arešto teisiniai padariniai

Konkrečių teisių padarinių nėra. Arešto trukmės laikotarpiu asmeniui, kurio atžvilgiu taikomas areštas, paliekama teisė balsuoti.

Kito asmens turimo skolininko turto arešto teisiniai padariniai

Jei areštuojamas kito asmens turimas skolininko turtas, kreditorius (areštą taikanti šalis) taiko areštą trečiajam asmeniui (t.y. ne skolininkui), nes šis trečiasis asmuo yra skolingas skolininkui arba turi skolininkui priklausantį turtą.

Areštą taikanti šalis yra apsaugota nuo kitos šalies atliktų juridinių veiksmų. Juridiniais veiksmais, atliktais po arešto uždėjimo, negalima remtis prieš areštą taikančią šalį. Dvi įprastos kito asmens turimo skolininko turto arešto formos yra banko sąskaitos arba darbuotojo darbo užmokesčio arba išmokų areštas.

Nekilnojamojo turto arešto teisiniai padariniai

Nekilnojamojo turto areštas registruojamas viešuosiuose registruose, kuriuos tvarko [Žemės registro tarnyba](#) (nyd. k. *Kadaster*). Laivai ir orlaiviai laikomi nekilnojamuoju turtu, kai jie įregistruojami registre. Areštas įsigalioja nuo įregistravimo momento. Areštas taikomas visoms pajamoms iš nekilnojamojo turto, gautoms uždėjus areštą. Areštą taikanti šalis yra apsaugota nuo juridinių veiksmų, kuriuos skolininkas atlieka po arešto uždėjimo. Nekilnojamojo turto realizavimu (pardavimu) negalima remtis prieš areštą taikančią asmenį.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Paprastai teisė įvykdyti teismo sprendimą išnyksta praėjus 20 metų nuo dienos, einančios po teismo sprendimo priėmimo dienos. Jei teismo sprendimo vykdymui taikomi tam tikri reikalavimai, kurių įvykdymas nepriklauso nuo teismo sprendimą gavusio asmens valios, tada teisė įvykdyti teismo sprendimą išnyksta praėjus 20 metų nuo dienos, einančios po reikalavimų įvykdymo dienos, pradžios.

Tačiau visoms sumoms, kurias teismo sprendimu nurodoma sumokėti per metus ar trumpesnį laiką, taikomas 5 metų senaties terminas. Jei reikia mokėti palūkanas, baudas, laipsniškai didinamas baudas ir kitas teismo nustatytas papildomas sumas, senaties terminas pasibaigia ne anksčiau nei tada, kai pasibaigia teisės įvykdyti pagrindinį teismo sprendimą senaties terminas, nebent jis nutraukiamas ar pratęsiamas.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Ginčai dėl vykdymo

Civilinio proceso kodekso 438 straipsnyje nustatytos bendrosios taisyklės dėl ginčų, susijusių su vykdymu (nyd. k. *executiegeschillen*). Kilus tokiam ginčui, skolininkas gali mėginti užkirsti kelią vykdymui. Ginčas gali būti susijęs, pavyzdžiui, su vykdomojo dokumento svarba ir apimtimi, po teismo sprendimo (vykdomojo dokumento) paaiškėjusių faktinių aplinkybių poveikiu, arešto galiojimu ar klausimu, kam priklauso areštuotas turtas. Ginčas dėl vykdymo susijęs tik su vykdymo klausimu. Pagrindinio ieškinio, dėl kurio teismo sprendimas jau priimtas, esmė iš naujo nevertinama.

Kilus ginčui dėl vykdymo skolininkas gali teigti, kad vykdytojas piktnaudžiauja savo teisėmis arba, pavyzdžiui, kad areštas yra neproporcingas teismo sprendimui. Skolininkas (prieš kurį imamasi vykdymo veiksmų) šiuo etapu negali pateikti jokių kitų esminių prieštaravimų dėl teismo sprendimo. Tam jis turėtų pareikšti protestą (nyd. k. *verzet*), paduoti apeliacinį skundą (nyd. k. *hoger beroep*) arba kasacinį skundą (nyd. k. *cassatie*) (tai yra teisių gynimo būdai).

Teritorinė jurisdikcija

Teritorinė jurisdikcija priklauso nuo bylą nagrinėjančio teismo vietos. Teritorinę jurisdikciją turintis teismas – tai teismas, turintis jurisdikciją pagal bendrąsias jurisdikciją reglamentuojančių teisės aktų taisykles. Tai yra teismas, kurio veiklos teritorijoje yra ar bus taikomas areštas, teismas, kurio veiklos teritorijoje yra atitinkamas turtas, arba teismas, kurio veiklos teritorijoje bus atliekamas vykdymas. Visiems Nyderlanduose atliekamiems vykdymo veiksams turi būti nustatytas kompetentingas Nyderlandų teismas.

Kompetentingas teismas

Čia svarbu, kuris teismas nagrinės bylą. Apylinkės teismas (nyd. k. *rechtbank*) turi jurisdikciją nagrinėti visus ginčus dėl vykdymo, neatsižvelgiant į tai, koks teismas paskelbė vykdytiną teismo sprendimą. Apylinkės teismas turi jurisdikciją net jei sprendimą priėmė Apeliacinis teismas (nyd. k. *gerechtshof*) arba Aukščiausiasis Nyderlandų Teismas (nyd. k. *Hoge Raad der Nederlanden*).

Ginčai dėl vykdymo paprastai sprendžiami byla dėl laikinųjų apsaugos priemonių (nyd. k. *kort geding*). Teismas gali nuspręsti tam tikram laikui sustabdyti vykdymą arba panaikinti areštą.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 10/05/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.